

Skötselinstruktioner för era nya fönster och fönsterdörrar från SP Fönster

Innehåll:

- Funktionsbeskrivning samt skötselråd för era nya fönster och fönsterdörrar från SP Fönster. **OBS! Innehåller viktig information om bl a rengöring av glaset.**
  - Handtag med barnspärr.
  - Vädringsläge med Kipp-dreh.
  - Öppning och stängning av fönster med mötesbåge.
  - Rengöring av glas, trä (insidan) samt aluminium (utsidan).
  - Information om kondens.
  - Skötselanvisning för persienner.
  - Information om barnsäkra solskydd.
  - Underhåll beslag.
  - Underhåll av ytbehandlingen (trä, aluminium).
- Beskrivning samt skötselråd spaltventil Biobe.

Kärvande beslag och spanjoletter – smörj och eventuellt justera beslag.
Se anvisning i denna skötselinstruktion.

OBS! För att fönstertillverkarens produktgaranti ska gälla är det viktigt att anvisningarna för underhåll och skötsel följs. Detta innefattar bland annat rengöring och smörjning av rörliga delar minst 1 gång/år.

Funktionsbeskrivning och skötselråd av era nya fönster från SP Fönster

---

Integrerad barnspärr handtag

För att kunna vrida handtaget måste den integrerade barnspärren användas. Tryck in spärrarna helt innan handtaget vrids.

Vädringsläge med Kipp-dreh

En del av era nya fönster är utrustade med Kipp-dreh vädringsbeslag. Kipp-dreh innebär att fönstrets överkant kan öppnas in mot rummet för vädring.

- Börja alltid med fönstret helt stängt och handtaget pekande nedåt.
- Vrid handtaget till horisontellt läge, fönstrets överkant kan nu öppnas in mot rummet.
- För att stänga, **tryck in fönstrets överkant ordentligt**. Vrid sedan handtaget tills det pekar rakt nedåt. Fönstret är nu stängt.

Kipp-Dreh Fönster

Öppning och stängning av fönster med mötesbåge

För att öppna bågen utan handtag (den passiva bågen) – t ex vid fönsterputsning – måste den blå knappen tryckas in (bild 1). Därefter kan spärrvredet fällas ut (bild 2 och 3).

Vid stängning av bågen utan handtag (den passiva bågen) – tryck in spärrvredet tills det klickar till! Bågen är nu fastlåst och fönsterbågen med handtag kan stängas.

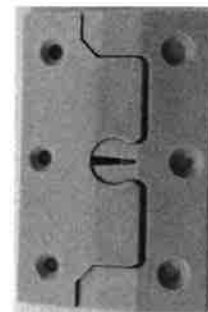
Om spärrvredet inte är tillräckligt intryckt finns det en risk för att de båda bågarna fastnar i varandra och det går därefter inte att öppna fönstret igen.

Normal öppning samt putsning fönster och fönsterdörr

Tryck in barnspärren och vrid handtaget tills det pekar rakt upp (OBS! Gäller endast fönster! Detta för att undvika att fönstret hamnar i vädringsläget – tryck in fönsterbågen tills handtaget pekar rakt upp). Fönstret går nu att öppna som ett vanligt sidohängt fönster.

För putsning av fönster och fönsterdörr – ta tag om inner- samt ytterbåge och dra isär. När fönstret/fönsterdörren ska sättas ihop igen – se till att plastbrickan sitter rakt för motsvarande urtag – tryck ihop. **Se även till att dörrhandtagen står i rätt läge mot varandra.**

Rengöring av glas

Glaset kan ha en fet hinna som härrör från tillverkningen. På detta kan märken efter sugklockor och fyrkantiga märken efter kork (används vid transport av planglas) synas. Dessa märken kommer att försvinna, men det kan krävas flera putsningar.

Börja med att spola av glaset, använd rikligt med vatten innan glaset/rutan rengöres.

Vi rekommenderar rengöring med vatten och handdiskmedel. Glas ska rengöras med rengöringsutrustningar som är fria från grus och skräp. Använd mjuka verktyg såsom gummiskrapor eller tygtrasor och eftertorka noga.

Använd inte starkt alkaliska eller aggressiva rengöringsmedel, lösningsmedel eller skarpa verktyg. Låt inte fönsterputsmedlet ligga och dra. Ett fönsterputsmedel med högre alkalitet än pH 8 ska undvikas. Läs putsmedlets innehållsförteckning noggrant för att försäkra dig om att det inte skadar den målade träytan.

Klisterlappar, silikonrester eller dylikt tas bort med ett rakblad. Blöt först upp klisterlappar/etiketter med vatten i några minuter. Använd en så kallad klickskrapa med försiktighet. Försäkra dig om att det inte finns några skador på rakbladet och se till att bladets vinkel mot glaset inte överstiger 30 grader.

Stålskrapor ska inte användas för rengöring av glas.

Mer information om glas och rengöring finns på vår hemsida – www.spfonster.se

Tänk på att

- Glas är ett skört material, men rätt inmonterat tål glaset i våra produkter en hel del påfrestningar.
- Om isolerglas utsätts för snabba temperaturväxlingar kan detta orsaka termiska spänningar i glaset. Isolerglas kan absorbera så mycket värme att spänningarna får glaset att spricka på ett karaktäristiskt sätt. Något som kan orsaka snabba temperaturväxlingar, och som därför ska undvikas, är t ex mörka persienner och gardiner. Likaså om fönstren monteras där det förekommer kraftiga slagskuggor.

Skador som uppstår på grund av ovanstående ersätts inte av SP Fönster.

Skador på glas orsakade av egen monterad solskyddsfilm eller annat som klistrats på glaset ersätts inte av SP Fönster.

Rengöring av härdat glas (t ex helglasad balkongdörr)

Rengöring av termiskt härdat glas kräver speciell omsorg. Glasytan kan, i motsats till vanligt floatglas och som en konsekvens av härdningsprocessen, ha s k "pick-up" i ytan. Dessa består av små förhöjda glaspartiklar som efter uppvärmningen blir en del av glasytan. När man rengör en sådan yta är det viktigt att man låter bli att använda en metod som "hugger loss" dessa partiklar från och ytan och därigenom orsakar repning. Använd endast rena och mjuka verktyg som t ex gummiskrapor och tygtrasor samt rikligt med rent vatten. **Stålskrapor ska aldrig användas på någon typ av glas.**

Slipande rengöringsmedel, pulverbaserade rengöringsmedel, skurpulver eller andra starka material skall **aldrig** användas vid rengöring av fönster eller andra glasprodukter. Man ska heller inte använda rengöringsmedel som innehåller fluorväte eller fosforsyror, eftersom dessa verkar korrosivt på glas. Rengör inte glas när det är varmt eller i direkt solljus. En del tejper och lim kan fläcka/skada glasytor. Undvik att använda sådana material såvida de inte går lätt att avlägsna.

Rengöring ytbehandlade snickerier

Rengöring av ytbehandlade snickerier görs med hjälp av en fuktig trasa och handdiskmedel. Vid svårare smuts så rekommenderas rengöringsmedel för keramikspishällar.

Rengöring utvändig aluminiumbeklädnad

Se rengöring för ytbehandlade snickerier.

Även bilvårdsprodukter kan användas för den utvändiga aluminiumbeklädnaden.

Kondens

Invändig kondens

Det finns flera orsaker till att kondens uppkommer på insidan av fönster. det kan t ex bero på dålig ventilation, hög luftfuktighet eller dåligt putsade rutor som gör att kondensutfällningen fäster på smutspartiklarna. Även övertrycksanläggningar för ventilation och uppvärmning ökar risken för kondens. Är dessutom inblåsningssluffen befuktad ökar risken ytterligare. I ett flervåningshus ökar också risken för kondens högre upp i fastigheten på grund av skorstensverkan. En vanlig anledning är saker som förhindrar cirkulation intill fönstret såsom djupa nischer och täta fönsterbrädor som hindrar värmen från elementet att passera glaset, för stora gardiner eller överdrivet mycket blommor och prydnadsaker.

Åtgärder

Öka cirkulationsmöjligheterna intill fönstren, t ex byta ut fönsterbrädorna så att det blir tillräcklig genomströmning, öka temperaturen på elementet så att varmluftsströmmen blir tillräcklig upp över glaset, ta bort vissa blommor och stora prydnadsaker, tvätta fönstren ordentligt eller skaffa en avfuktare.

Kondens mellan innerbåge och ytterbåge

Om kondens uppkommer mellan inner- och ytterbåge beror det ofta på att det på något sätt kommer in varm och fuktig luft mellan innerbågens varma dubbelruta och ytterbågens kalla enkelglas. Orsakerna här kan vara t ex ett övertryck i byggnaden, dåligt justerade fönster som gör att varm luft från rummet läcker ut, persiennsnörets hål kan också göra att en liten mängd varm luft kan smita igenom och orsaka kondens. Det sistnämnda problemet är svårt att avhjälpa då persiennsnöret måste ha en viss frigång för att få full funktion.

I ett flervåningshus kan varm fuktig luft leta sig upp för byggnaden i dåligt isolerade hus eller genom byggnaden mellan fönstrets koppel. Samma scenario kan uppstå om dörrar och fönster längre ner i byggnaden står öppna för vädring eller friskluftintag.

Åtgärder

Se till att fönstret är rätt justerat. Ett fönster med mötesbåge får t ex ha max 3 mm springa mellan bågarna. Undersök om övertrycket i byggnaden kan minskas. Tvätta glaset noggrant. Avlägsna dammlisten uppe och nere på ytterbågen. Detta gör att det blir en större cirkulation mellan koppel.

Utvändig kondens

Nya fönster är energieffektiva. Det innebär att rumsvärmen hindras från att stråla ut vilket gör att ytterbågsglasets blir mycket kallare än ett fönster med sämre isoleringsförmåga. När det är kallt och stjärnklart förlorar det yttre glasets värme genom utstrålningen mot natthimlen. Temperaturen på det yttre glasets yta sjunker under lufttemperaturen och under luftens daggpunkt. Om luftfuktigheten samtidigt är hög inträffar kondensutfällning mot den kalla rutan. Detta är ett välkänt fenomen och uppkommer oftast under höstmånaderna augusti, september och oktober, men också enstaka under våren. Kondensen uppstår främst under dygnets första timmar och minskar snabbt efter solens uppgång.

Man kan minska nattstrålningen från ytterglaset genom olika former av avskärmning. T ex takutsprång, markiser, träd eller närliggande byggnader.

Utvändig kondens är inget skadligt utan endast ett bevis på fönstrets goda isoleringsförmåga.

Skötsel­anvisningar för persienner

Persienner skall alltid vara helt nedsläppta eller helt neddragna. Är persiennerna nedsläppta en bit, och solen ligger på, kan glaset spricka p g a de stora temperaturskillnaderna som kan uppkomma på glaset.

Frihängande persienner och mellanglaspersienner

Persienner ska alltid vara helt nedsläppta eller helt uppdragna. Är persiennen nedsläppt en bit, och solen ligger på, kan glaset spricka p g a de stora temperaturskillnaderna som kan uppkomma på glaset.

Rengöring av persienner

- Stäng persiennens lameller, damma försiktigt med en torr eller lätt fuktad trasa.
- Stryk över lamellerna uppifrån och nedåt.
- Var försiktig så att lamellerna inte skadas.
- Låt alltid persiennen vara nedfälld efter rengöring tills persiennens lameller är riktigt torra.
- Vid fönsterputsning, var försiktig så att putsmedel inte kommer på lamellerna.
- Efter fönsterputsning – fäll alltid ner persiennen och låt den vara nere tills ni är säkra på att ingen fukt finns kvar på persiennens lameller.

Persiennen får ALDRIG dras ihop med fuktiga lameller.

Vid användande av svarta/vita eller mörka persienner

Observera att den svarta sidan av persiennen ALDRIG får vändas utåt. Den svarta sidan ska ALLTID vara vänd in mot rummet. Om solen ligger emot den svarta sidan blir det så hett att risken är stor för att rutan spricker. Detta gäller även vid användande av mörka persienner.

BARNSÄKERT SOLSKYDD INOMHUS

OLIKA TYPER AV INVÄNDIGT SOLSKYDD såsom persiennor, rullgardiner, plisségardiner, lamellgardiner och hissgardiner kan innebära en kvävningsrisk för barn om dess snören är lättåtkomliga. Risken är själva dragnöret eller kedjan som används för att hissa upp och ner det invändiga solskyddet. Om snöret hänger ned kan det orsaka kvävning om barnet får in halsen i en ögla eller om barnet självt lindar snöret runt sin hals. På baksidan av hissgardiner finns snören som kan innebära en kvävningsrisk om barn kommer åt dessa.

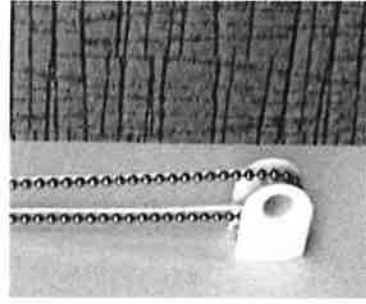
TILLBUD OCH ALLVARLIGA olyckor med införsedda invändiga solskydd har inträffat runt om i Europa där små barn varit inblandade, tyvärr och tragiskt nog har en del olyckor inneburit att barn avlidit. EU har uppmärksammat detta och skärper kraven på att lin- och kedjeförsedda invändiga solskydd ska vara barnsäkra.

I SVERIGE SORTERAR invändiga solskydd utan motor under produktsäkerhetslagen. Det innebär att man som solskyddsentreprenör ska säkerställa att man säljer och monterar lin- och kedjeförsedda invändiga solskyddsprodukter på ett barnsäkert sätt. Konsumentverket är tillsynsmyndighet för denna produktgrupp.

BARNSÄKRA PRODUKTER

EXEMPEL: Manuellt manövrerad rull- eller plisségardin, gardinen dras upp eller ned genom ett lätt tag i underlisten.

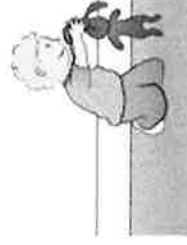
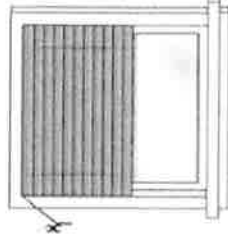
EXEMPEL: Invändiga solskydd med lin- och kedjesträckare som håller linor och kedjor spända.

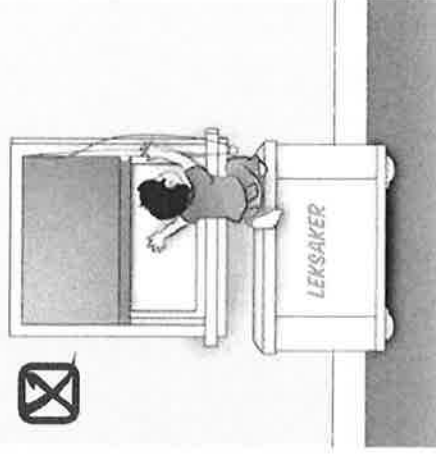
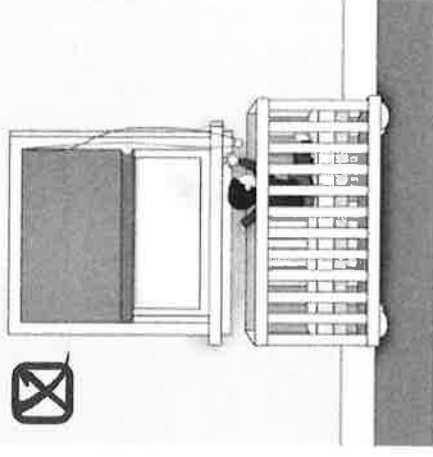
EXEMPEL: Invändiga solskydd som styrs med motor.

BARNSÄKRA DIINA BEFINTLIGA INVÄNDIGA SOLSKYDD!

DET HAR HÄNT ATT småbarn har strypts i snaror som uppstått på linor, kedjor och band samt på manöverlinor. Se till att linorna är utom räckhåll för barn, för att undvika kvävnings- och insnjärningsolyckor.

DET FINNS ETT urval av säkerhetsanordningar för de olika typerna av invändigt solskydd i närmaste solskyddsbutik.

BARNSÄKRA INVÄNDIGA SOLSKYDD
- SAMMANFATTNING:

GÄLLER INVÄNDIGA SOLSKYDD som är avsedda att installeras i miljöer där små barn, 0-42 månader, rimligen kan tänkas uppehålla sig eller förmodligen kommer att finnas, direktiven gäller även när man inte känner till förutsättningarna gällande närvaron av barn.

LINOR, KEDJOR, KULKEDJOR eller liknande får inte vara utformade som livsfarliga snaror.

OM PRODUKTENS UTFORMNING inte eliminerar risken för att en livsfarlig snara ska bildas, ska produkten förses med lämpliga säkerhetsanordningar för att skydda barnet från kvävningsrisken.

SÄKERHETSANORDNINGEN ska tillhandahållas som en integrerad del av produkten.

SÄKERHETSANORDNINGAR som inte utgör en integrerad del av produkten ska vara förinstallerade på linor, kulkedjor till det invändiga solskyddet.

VARNINGSTEXT SKALL MEDFÖLJA på förpackningar, instruktioner, produkter, säkerhetsanordningar.

PRODUKTERNA ELLER DESS förpackning ska vara märkta med tillverkarens, importörens eller distributörens namn och adress.

ATT TÄNKA PÅ SOM BESTÄLLARE/ KÖPARE AV INVÄNDIGA SOLSKYDD:

KOMMER SMÅ BARN att vistas där mitt invändiga solskydd ska installeras? Är du osäker chansa inte - köp barnsäkert!

TA INTE BORT säkerhetsanordningar från installerade produkter.

SE TILL ATT LINORNA är utom räckhåll för små barn, använd t ex linuppsamlare.

FLYTTA BORT SÅNGAR och andra möbler från linor till solskydd och andra gardiner.

VÄND DIG TILL en fackman, du hittar närmaste medlemsföretag på www.solskydd.eu och www.solskyddsforbundet.se

BARNSÄKERT!

Säkra installationer av solskydd.
Nya regler från 4 september 2014

SVENSKA SOLSKYDDSFÖRBUNDET
Fredriksbergsvägen 1, 521 44 FALKÖPING
Tel: 0515-105 54
info@solskyddsforbundet.se
www.solskyddsforbundet.se

Underhåll beslag

Låsbeslagets ingående delar skall kontrolleras regelbundet för att försäkra sig om ett långvarigt brukande.

Följande underhåll skall utföras årligen:

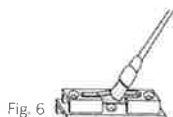
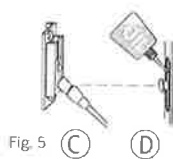
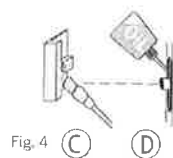
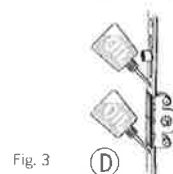
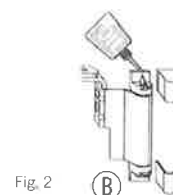
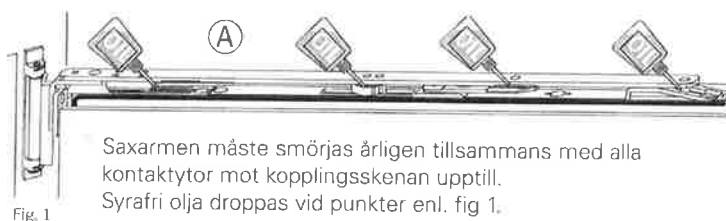
- Alla rörliga delar samt alla slitytor på beslaget skall påföras fett (t ex vaselin). Vid rengöring av beslag – använd endast rengörings-/under-hållsmedel som inte påverkar korrosionsskyddet på beslagsdelarna.
- Karmfäste och spanjolett måste inoljas årligen. Vid behov, tag bort kåpan till karmfästet och för på en droppe olja. Ytterligare ställen där olja skall påföras (se fig. 2) är vid låskolvarna över och under låshuset (se fig. 3).
- Beslagsdelarna måste inoljas en gång per år. Använd vaselin samt annat passande fett på kontaktytor (se fig. 4,5,6). Glidytan på låskolvarna (D) måste inoljas med en syrafri olja (t ex ASSA Låsspray).

När någon form av ytbehandling som målning av fönster/fönsterdörr skall utföras – var noga med att skydda samtliga beslagsdelar!

OBS! Justeringsarbeten på beslaget (speciellt runt gångjärnsdelarna och saxarmen), utbyte av beslagsdelar samt ur- och ihängning av fönsterbåge skall utföras av fackman!

(A) samt (D) = beslag båge

(B) samt (C) = beslag karm

Spanjolett och flerpunktslås

Spanjoletter och flerpunktslås är smorda och dess funktion är kontrollerad vid leverans. För att bibehålla en god funktion, samt öka produktens livslängd, skall låshus, kolvar och bromsöverföring smörjas med några droppar olja 1-2 gånger per år.

Lämpligt smörjmedel för spanjoletter och gångjärn är ASSA Låsspray, även godkänt för låscylindrar.

Beslag illustrerade på bilder behöver inte vara identiskt med vad som är monterat i fönstret.

Justering beslag

OBS! Inga gångjärn får justeras genom att bryta på gångjärnen! (Justeringar utöver vad som beskrivs här ska utföras av fackman).

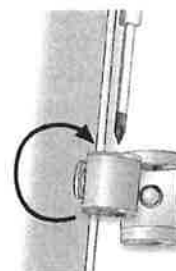
Justering av bultgångjärn inåtgående fönster/fönsterdörr

Inåtgående fönster/fönsterdörr kan enkelt justeras i sidled och diagonalt. Ett halvvarv ger 1/2-1 mm justering av bågens läge i förhållande till karmen.

Justering i sidled

(Justeringen måste göras på båda gångjärnen).

1. Ta bort gångjärnssprinten.
2. Vrid gångjärnets cylindriska del ett eller flera halvvarv.
3. Sätt tillbaka sprinten.

Justering diagonalt

Justering av övre gångjärnet lyfter (eller sänker) nedre hörnet på handtagssidan.

Se steg 1-3 ovan.

Denna justering kan behöva göras på breda fönsterbågar (100-150 cm). Tyngden på gångjärnen när fönstret är öppet i putsläge gör att gångjärnet "dras ut" och fönstret hänger ner på handtagssidan. Fönstret blir svårt att stänga.

Felsökning och tips om justeringar kan fås på SP Fönsters hemsida – www.spfonster.se

---

Underhåll av ytbehandlingen

Täckmålade fönster från fabrik (insidan)

Fönster behöver underhåll, speciellt viktigt är kontrollen av karmbottenstycket och bågbottenstycket. Bättringsmålning måste göras om det finns blåsor i färgen, om färgen är matt eller om det finns sprickor i färgen.

Så här underhållsmålar du:

- Tvätta ytan med målartvätt som hanteras enligt leverantörens rekommendation.
- Slipa bort sprucken och löst sittande färg. Skrapa bort kåda som kan ha trängt ut.
- Eventuellt putsdamm borstas bort.
- Laga eventuella springor i hörnsammanfogningen eller fönsterblecket med plastisk tätmassa.
- Laga eventuella kittskador med plastiskt kitt eller fogmassa.
- Grundmåla trärena ytor med en grundfärg av alkydoljetyp för utomhusbruk som hanteras enligt leverantörens rekommendation.
- Måla två gånger med akrylat- eller alkydoljetäckfärg för utomhusbruk. Följ leverantörens rekommendation.

Aluminium (utsidan)

Underhåll av aluminiumets ytbehandling behöver normalt inte göras.

Skador eller repor på utvändig aluminium kan bättringsmål原因. Använd en miljövänlig färg enligt rekommendationer från färgbutik. Bättringsmålning på aluminium har inte samma hållbarhet som den ursprungliga pulverlackeringen.

**Vid fel eller problem med era fönster - kontakta er fastighets-
skötare/vicevärd.**

Spaltventil Biobe

Era nya fönster är utrustade med spaltventiler (tilluftsdon) som sitter monterade i karmens överstycke. Ventilens luftflöde regleras med knapparna i ventilens ytterkanter. Normalt skall ventilerna vara öppna för att lägenhetens ventilation ska fungera.

Stängd: Bägge knapparna slås om så att de pekar mot ventilens mitt.

Öppen: Bägge knapparna slås om så att de pekar ut från ventilens mitt.

Halvöppen: En knapp pekar ut och den andra pekar in mot ventilens mitt.

Rengöring av spaltventil samt rengöring/byte av filter (filter extra tillbehör)

Skruva loss de två skruvarna i ventilens ytterkanter och ta loss ventilen. Eventuellt filter sitter i delen närmast karmen. Dammsug ventilen och eventuellt filter. (Ev filter kan sköljas ur och/eller byt vid behov). Torka rent ventilens insida och dammsug/torka rent ventilationsspalten i fönsterkarmen. Montera tillbaka eventuellt filter och ventilen.

